

NÁRODNÍ
MUZEUM

2. dotkni se!
století!

Dějiny nejen očima Dikobrazu

VOLNÝ ČAS VE 20. STOLETÍ

27. březen 2014, Hodonín

Mgr. Barbora Kulišová

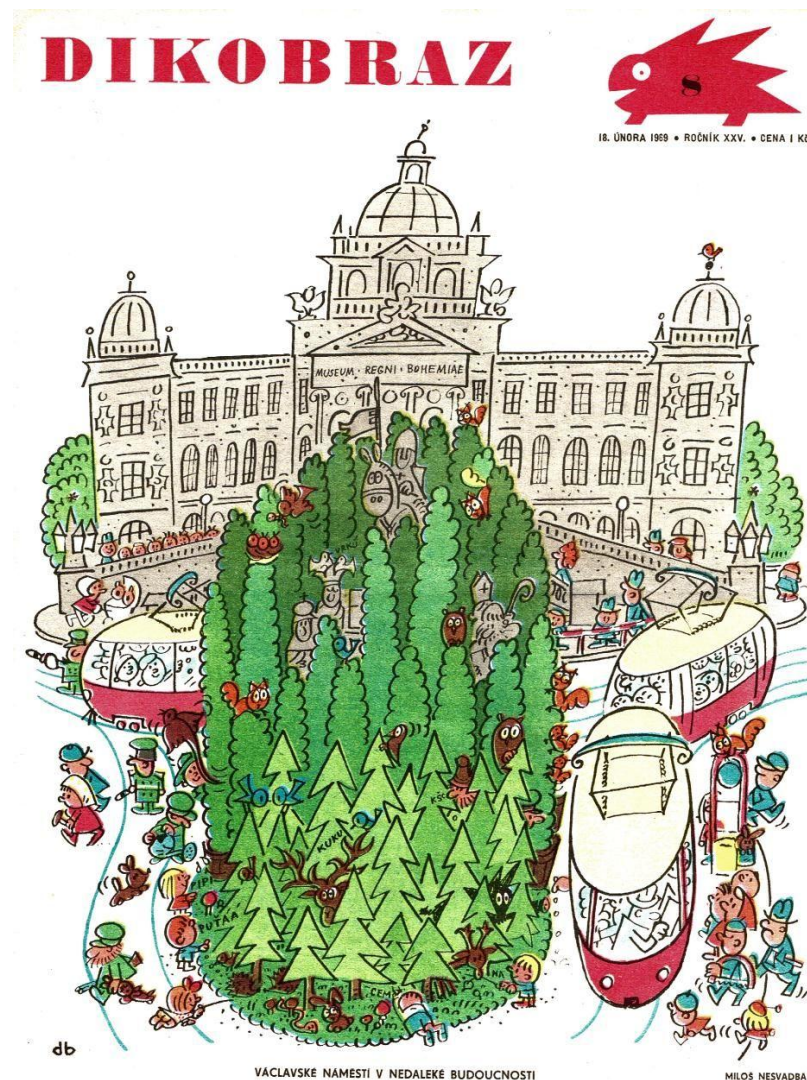
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Volný čas ve 20. století a využití tištěných médií ve výuce

**Co si představujeme pod pojmem
volný čas ve 20. století?**

Funkce karikatury v tisku

- Zábava
- Osvěta
- Propaganda
- Kritika

Dobový denní tisk a časopisy ve výuce dějepisu

Humoristické plátky

- Humoristické listy
- Komár
- Trn
- Dikobraz
- Roháč

Věnováno dětem

- Lidové noviny
dětem
- Mateřídouška

Za jakých podmínek by se naši Němci vyrovnali

Nejdříve by se spravedlivě změnil
znak republiky.

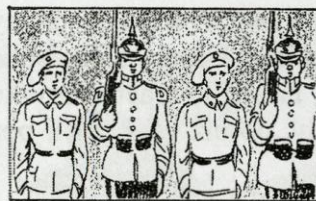
Za každý pomník český by si
Němci postavili jeden německý.

Za jednu českou školu jednu
německou.

Uliční tabulky budou k vůli ne-
strannosti otáčecí.

Armáda bude spravedlivě
znovuzřízena.

Za jednoho českého úředníka
jednoho německého.

Státní hymna se překomponuje
tak, že to bude směs z „Kde do-
mov můj“ a „Wacht am Rhein“.

A aby se předešlo stálým kontro-
versám k vůli většině a menšině,
přebývajících procenta Čechoslová-
ků se vyvraždí...

Česko- německé vztahy po 1. světové válce

- po 1. světové válce euforie vítězství
- korektní vyjednávání s německým sousedem
- útok proti tzv. českým Němcům v satirických časopisech
- Anon., 1922.
Humoristické listy.
Praha, roč. 65, č. 7, s. 85.

Studená válka

- studená válka, počátek se datuje do let 1945 – 1947
- zdroj: Sekora, O., 1946. *Dikobraz*. Praha: Euromedia, roč. 2, č. 2, titulní strana.

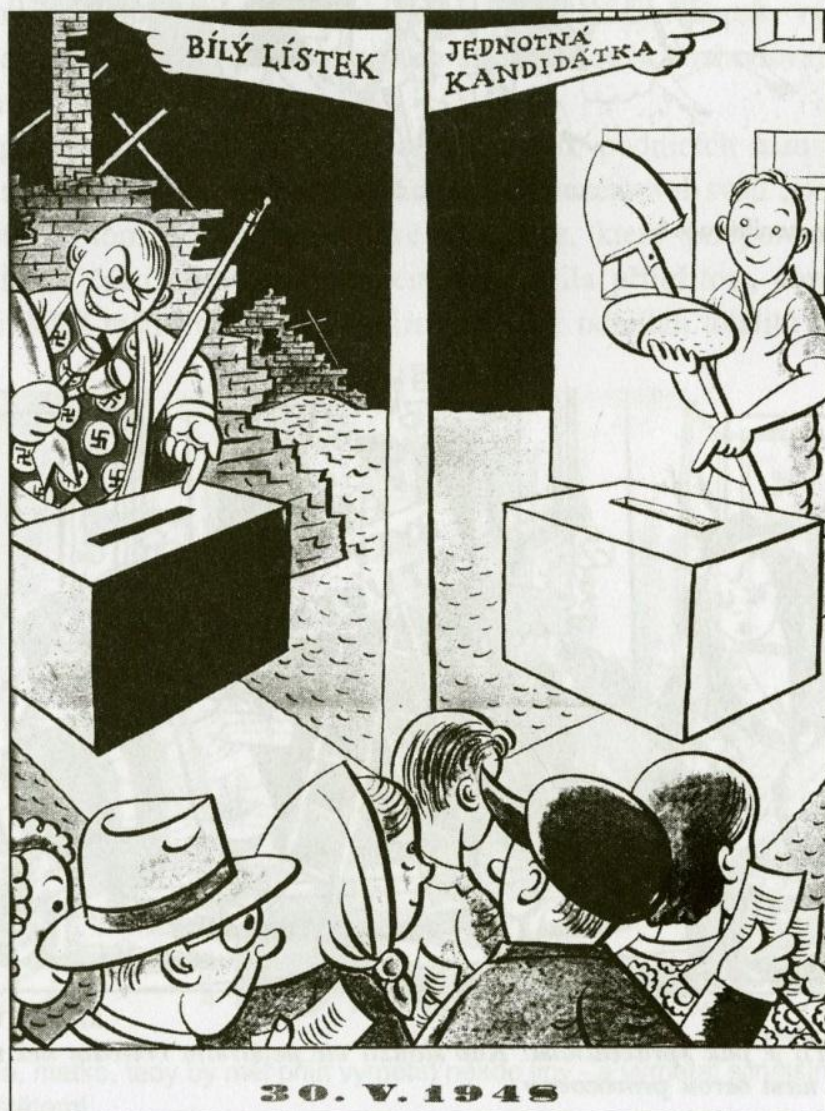
Rozbor obrázku

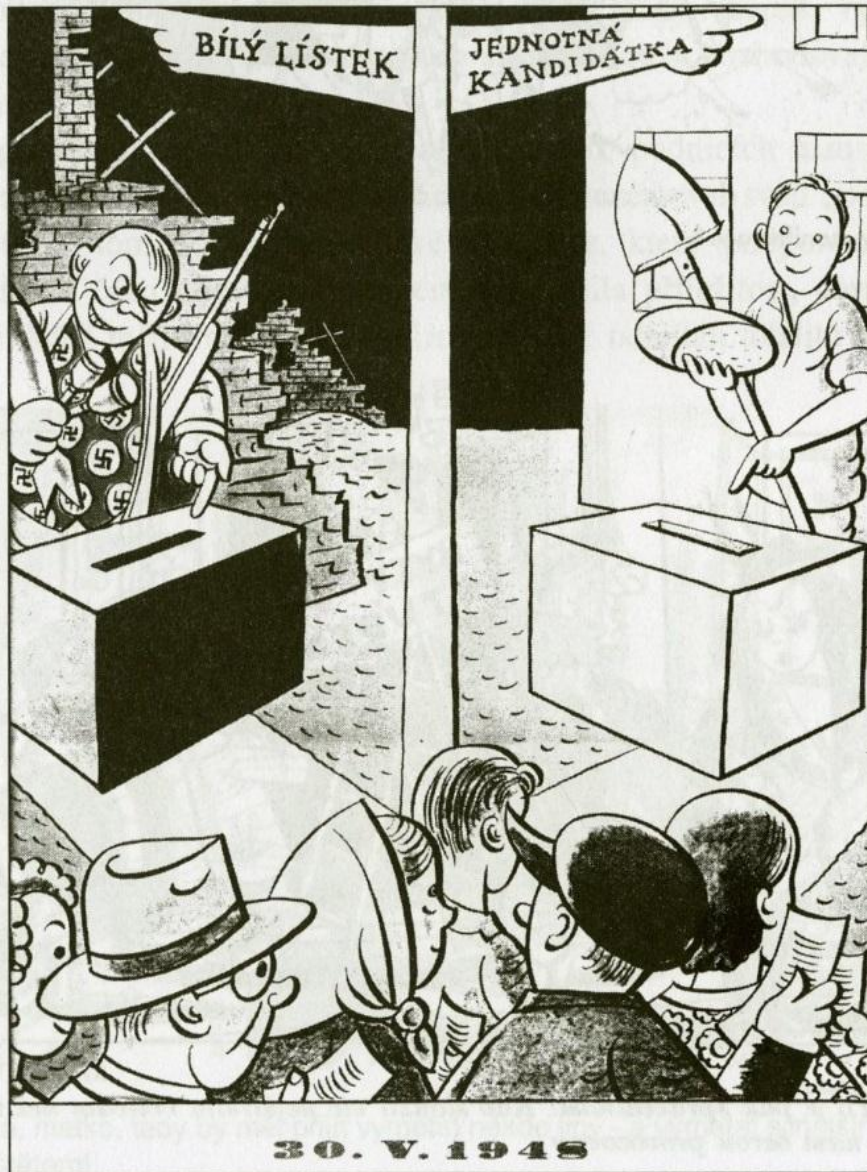
- tři mágové klanějící se jaderné hlavici
- Clement Attlee – Velká Británie; Harry S. Truman - USA; J. V. Stalin - Sovětský svaz
- tři státníci symbolizující počátek studené války

Volby 1948

- 30. května 1948 byly vyhlášeny první parlamentní volby po převzetí moci KSČ
- masivní propagace v tisku
- všechny strany kandidovaly na jedné kandidátce vedené KSČ
- Zdroj: Bidlo, J., 1948. *Dikobraz*. Praha: Euromedia, č. 21, titulní strana.

Rozbor obrázku

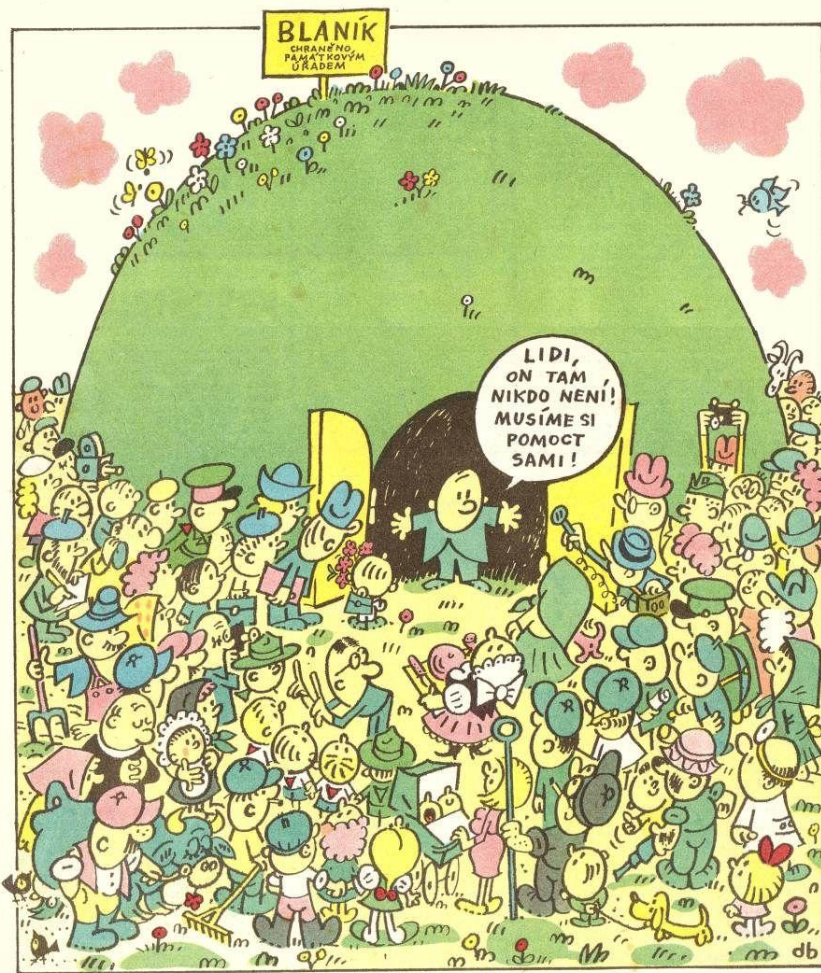
- dav mířící k jediné možné volbě, dle dobové propagandy, k jednotné kandidátce
- = blahobyt v podobě dostatku jídla (chléb) a jistota zaměstnanosti (rýč)
- ukazatel nesoucí název „bílý lístek“ vede k válce (zbraň, zničené budovy, jaderné hlavice), nacismu apod.

Kritika v karikatuře

DIKOBRAZ

17. ZÁŘÍ 1968 ROČNÍK XXIV. ČENA 80 HAL.

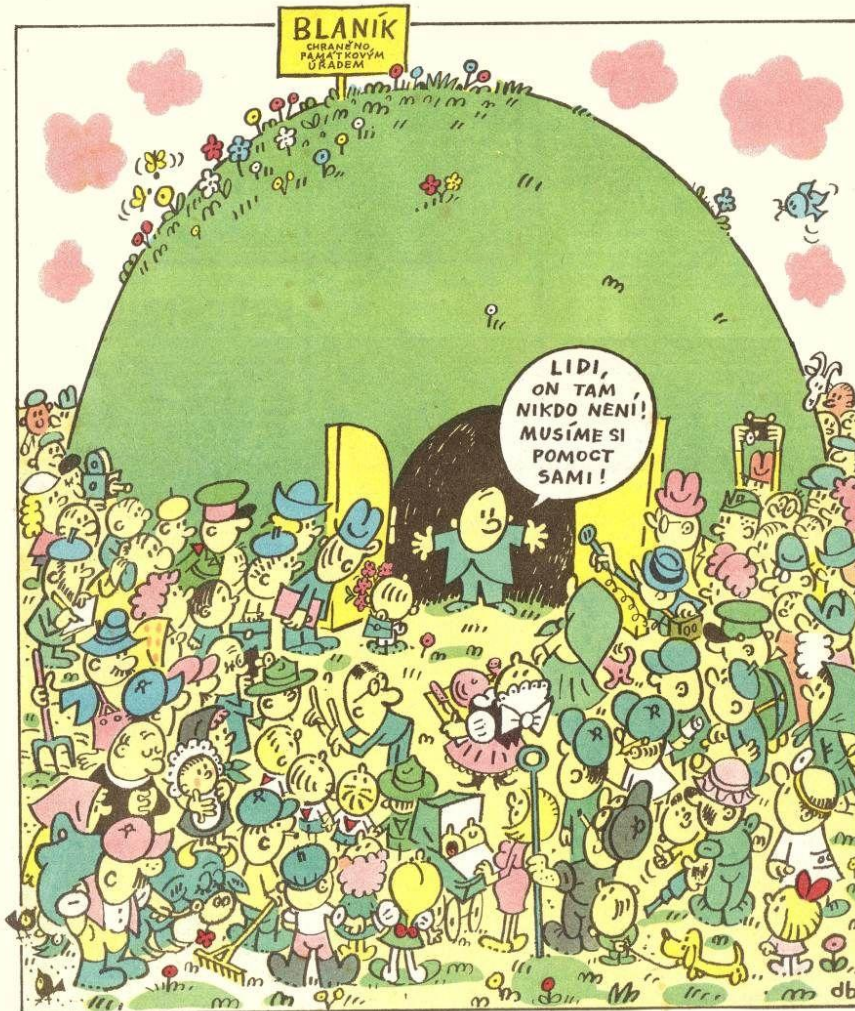

MILOŠ NESVADBA

1968

- 21. srpna 1968 vstoupily na území Československa vojska Varšavské smlouvy
- zdroj: Nesvadba, M., 1968. *Dikobraz*. Praha: Euromedia, roč. 24, č. 38, titulní strana.

DIKOBRAZ

MILOŠ NESVADBA

Rozbor obrázku

- Reakce na okupaci Čsl. v srpnu 1968
- kopec Blaník – narážka na legendu o blanických rytířích
- Blaník - symbol naděje na získání svobody a svébytnosti českého národa.

Osvěta a propaganda

zaměřena na dětského čtenáře

O. Sekora: Co Ferda vykopal místo zákopů

Přišla řada na zákopy,
kdo se první práce chopí?
Moucha na to má prst holý,
hořce pláče, vždyť to bolí!

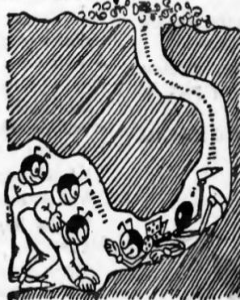
Zato voso, na mou viru,
jako pesek hrabe díru.
Až ji při tom vyslídíte,
také to fak uvidíte.

Těžké to pak ani trošku
nebylo pro krtonožku.
Ta takovou práci vítá,
od ruky jí vše jen litá.

Ferda má řádk malou mírku,
vyhrabal jen úzkou díрку.
To že má být úkryt v zemi?
Pro vojsko to nemá ceny!

Jenže tahle dírka malá
hluboko se provrtala
do mravenčích tajných skrýší
— už jsou tu a Ferdu alyál.

Oblékli se, vzali zbraně,
tramtadrá, a »Hurá, na ně!
Co vám malou dírkou bylo,
v pevnost se teď proměnilo.

- velká obava z války v roce 1938
- komiks Ferda mravenec v příloze Lidových novin
- informace pro děti o činnosti armády
- zdroj: Sekora O., 1948. *Lidové noviny*. Brno: Syndikát českých spisovatelů.

*Pětiletka začne. Hola!
Novej úkol na nás volá.*

*Mravenci, co uděláte?
Cožpak zahanbit se dáte?*

*Uděláme velkou práci,
nejsmo přec jen pro legraci.*

*Budem dělat všichni spolu,
vystavíme velkou školu.*

*A tam všechny naučíme,
přeměníme, přelkólime,*

*Že pak budou jak my pilní,
jak mravenci sovní, silní.*

- hospodářská politika socialistického Československa přizpůsobena sovětskému vzoru, tzn. dodržován pětiletý plán – pětiletka
- zdroj: Sekora, O., 1948. Ferda Mravenec. *Mateřídouška*, Praha: Mladá fronta.

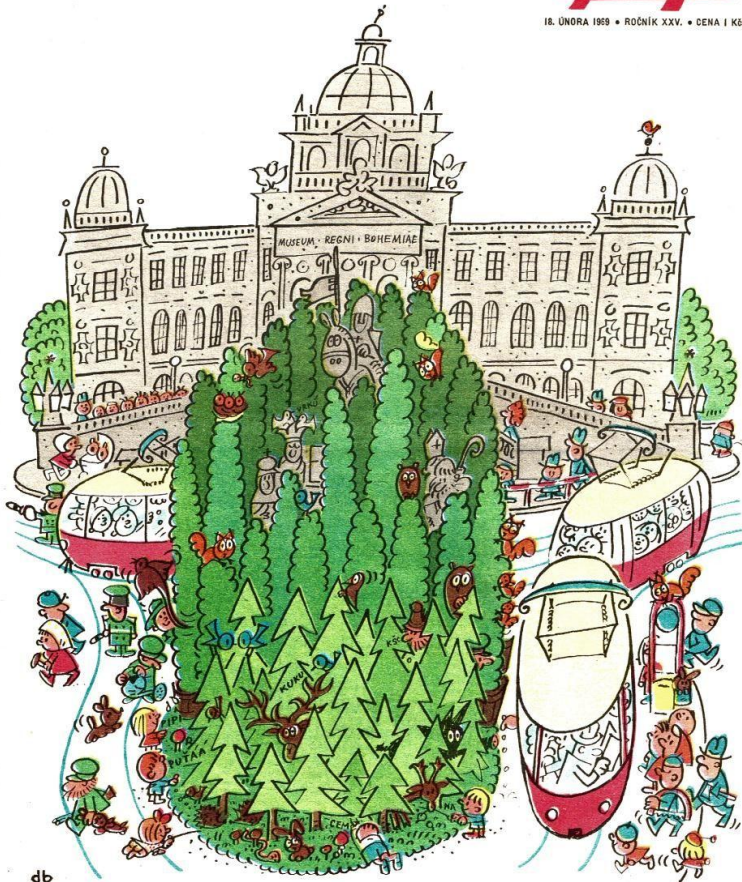

- zdroj:
Vališka, V., 1969.
Dikobraz. Praha:
Eurostudio, č. 1,
s. 2.

DIKOBRAZ

16. ÚNORA 1989 • ROČNÍK XXV. • CENA 1 Kč

db

VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ V NEDÁLEKÉ BUDOUCNOSTI

MILOŠ NESVADBA

Děkuji za pozornost!

barbora_kulihova@nm.cz

Materiály naleznete:
www.dvacatestoleti.eu/
media-ve-vyuce-dejepisu/